

Suomen ympäristökeskus
Latokartanonkaari 11
00790 Helsinki

kirjaamo@syke.fi

Suomen ympäristökeskuksen lausuntopyyntö 2.9.2024 (Lapin ELY-keskukselle 5.9.2024)

Polargrund Offshore -tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettely, Naturvårdsverket, Ruotsi

Suomen ympäristökeskus (SYKE) pyytää Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) lausuntoa täydentävään ilmoitukseen muutoksista Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Polargrund Offshore -tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

Ruotsin ympäristöviranomainen Naturvårdsverket ilmoitti ympäristövaikutusten arviointimenettelyn alkamisesta heinäkuussa 2022. Lapin ELY-keskus lausui asiasta 22.9.2022 ja esitti, että Suomen tulee osallistua Ruotsin Polargrund Offshore -tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn. Lausunnossaan ELY-keskus on pyytänyt lisäksi huomioimaan, mitä on lausuttu Suomeen kohdistuvien ympäristövaikutusten osalta. Suomen ympäristöministeriö vastasi syyskuussa 2022 Suomen osallistuvan Polargrund-hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

Lausuntopyynnön mukaan rakennuttaja Skyborn Renewables tutkii mahdollisuutta perustaa merituulivoimaa ja vedyntuotantoa Ruotsin talousvyöhykkeelle (SEZ) ja Perämeren aluevesille. Hankealue rajautuu Suomen talousvyöhykkeeseen ja sijaitsee noin 50 kilometrin päässä Torniossa ja Kemistä sekä noin 70 kilometrin päässä Oulusta. Hankealue sijaitsee lisäksi 23 kilometrin päässä Perämeren kansallispuistosta ja 24 kilometrin päässä Merikallan Natura 2000 -alueesta. Puistoon suunnitellaan enintään 120 tuulivoimalaa, joiden enimmäiskorkeus on 350 metriä keskimääräisestä merenpinnasta. Hankealueen kokonaispinta-ala on noin 341 km² ja sen keskisyvyys on noin 45 metriä.

Täydentävä ilmoitus ja lausuntopyyntö koskee muutosta hankealueen koossa, joka pienenee noin 20 prosenttia, suunnitellun vedyntuotannon muutoksia sekä merenpohjan tutkimuksiin liittyviä vaikutuksia. Lausuntopyynnön mukaan hankkeesta aiemmin annetut lausunnot otetaan huomioon ympäristövaikutusten arvioinnissa.

Lapin ELY-keskus lausuu täydentävään ilmoitukseen muutoksista Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Polargrund Offshore -tuulipuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn seuraavaa:

30.9.2024

Suomeen kohdistuvat ympäristövaikutukset

Vaikutukset vesistöön, vesieliöstöön ja merenhoidon tilatavoitteisiin

Kuulemisasiakirjojen perusteella hankkeesta voi aiheutua Suomen merialueelle ainakin seuraavia potentiaalisia vaikutuksia: kiintoainepitoisuuden lisääntymistä ja pohjien liettymistä sekä mahdollisesti vesiympäristölle vaarallisten ja haitallisten aineiden pitoisuuden nousua vedessä; rakentamisen, käytön ja purkamisen aikaista melua, tärinää ja välkevaikutusta sekä vedyn tuotantoon liittyvää suola- ja lämpökuormitusta. Näistä vaikutuksista voi aiheutua haittaa mm. pohjaeläimistöille, kalastolle ja merinisäkkäille.

ELY-keskus toteaa, että koska ruoppausten ja läjitysten määrästä ja sijainnista suhteessa Suomen merialueeseen ei ole vielä tarkkaa tietoa, niin niiden vaikutusten laajuutta ja voimakkuutta on vaikea tässä vaiheessa arvioida. ELY-keskus katsoo, että ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä tulee selvittää edellä mainittujen mahdollisten vaikutusten laajuus ja ulottuminen Suomen merialueelle. ELY-keskus näkee tärkeänä, että YVA-menettelyssä arvioitaisiin Polargrund Offshore -tuulivoimahankkeen ja Hallan merituulivoimahankkeen yhteisvaikutus Suomen merialueelle ja arviointiin sisällytettäisiin myös vaikutus merenhoidon tavoitteisiin. ELY-keskus katsoo, että yhteisvaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös hankkeiden mahdolliset yhteisvaikutukset linnustoon, merinisäkkäisiin, merenkulkuun, kalastukseen, tutkavaikutuksiin sekä maisemaan.

Luontoympäristö

Muuttolinnuston muuttoreittejä on selvitetty yhteensä 65 maastopäivän ajan. Kuulemisasiakirjan perusteella selvitysten yhteydessä on hankkeen alueella havaittu muuttolintujen lisäksi ravintoa hakevia lintuja. Asiakirjasta ei käy ilmi, mikä hankkeen alueen merkitys ravintoa etsiville linnuille olisi, mitä lajeja alueella on havaittu ravintoa hakevan, millaisia määriä ja mistä kyseessä olevat linnut ovat alueelle tulleet. ELY-keskus huomauttaa, että useat vesilinnut on luokiteltu uhanalaisiksi ja etenkin merelle suunnitteilla olevilla tuulivoimahankkeilla voi olla merkittäviäkin yhteisvaikutuksia Perämerellä pesiviin vesilintukantoihin.

ELY-keskus kiinnittää huomiota myös suojelualueiden tarkasteluun kuulemisasiakirjassa. Asiakirjassa mainitaan kuvattavan hankkeen ympärillä 50 km etäisyydellä olevat suojelualueet. Kuitenkaan Suomen alueelta ei ole kuvattu yhtään suojelualueita. ELY-keskus katsoo, että hankkeen ympäristön nykytilan kuvauksen kannalta ei ole riittävää, että vain Ruotsin puolen suojelualueet kuvataan ja Suomen ei, vaikka niitä sijoittuu 50 km säteelle hankealueesta. Myöskään vaikutusten arviointia ei voida pitää luotettavana, jos nykytilan tiedot on esitetty puutteellisesti.

30.9.2024

Ympäristönsuojelu

ELY-keskus toteaa, että täydentävän kuulemisen kuulemisasiakirjassa on tunnistettu hankkeen mahdollisia vaikutuksia Suomen talousvyöhykkeelle. Tulevassa ympäristövaikutusten arvioinnissa arvioidaan tarkemmin samentumisen vaikutuksia Suomen talousvyöhykkeelle, mikäli lisätutkimukset osoittavat, että samentumista voi esiintyä Suomen puolella. Lisäksi keskitettyä vedyntuotantoa koskevassa ympäristövaikutusten arvioinnissa tutkitaan tarkemmin lämpimän veden heijastevaikutuksia Suomen puolelle, mikäli lisätutkimukset osoittavat, että Suomen talousvyöhykkeelle leviää vettä, jonka lämpötila tai suolapitoisuus on merivettä korkeampi.

Sedimenttien epäpuhtauksia ja muita ominaisuuksia kuten sulfidipitoisten sedimenttien esiintymistä hankealueella on jo selvitetty, mutta ELY-keskus katsoo, että ympäristönsuojelun näkökulmasta puutteena on, että voimaloiden ja sopivien meriläjitysalueiden sijainnit esitetään edelleen yleisellä tasolla. Hankkeessa tutkitaan parhaillaan sopivia läjityspaikkoja. Lähin potentiaalinen läjitysalue sijaitsee alle kahden kilometrin etäisyydellä Suomen talousalueesta, jolloin meriläjityksillä voi ELY-keskuksen käsityksen mukaan olla merkittäviä vaikutuksia Suomen puolelle. ELY-keskus katsoo, että samentumisvaikutuksia arvioitaessa tulee huomioida myös voimaloiden ja muuntamoiden perustamistyöt, kaapeloinnit ja vedyn tuotantoon liittyvä rakentaminen. Samentumisvaikutukset voivat ulottua Suomen talousalueelle, mikäli toimenpiteet sijaitsevat lähellä Suomen talousalueen rajaa.

Kaavoitus, rakennettu kulttuuriympäristö, luontoympäristö ja kalasto

Kaavoituksen, rakennetun kulttuuriympäristön, luontoympäristön ja kalaston osalta Lapin ELY-keskus viittaa aikaisempaan lausuntoonsa.

Lausunnon huomioon ottaminen Ruotsin YVA-menettelyssä

Lapin ELY-keskus edellyttää, että edellä lausuttu otetaan huomioon Ruotsin Polargrund Offshore -tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet ylitarkastaja Jussa Liikkanen (kaavoitus ja rakennettu kulttuuriympäristö), ylitarkastaja Sannamari Pehkonen (ympäristönsuojelu), hydrobiologi Annukka Puro-Tahvanainen (vesistövaikutukset, vesieliöstö ja merenhoidon tilatavoitteet) ja ylitarkastaja Heli Lehvola (luontoympäristö) ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta sekä kalatalouspäällikkö Jermi Tertsunen (kalasto) elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualueelta.

30.9.2024

Merkintä sähköisestä hyväksynnästä

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Hannu Raasakka ja ratkaissut yksikön päällikkö Leena Ruokanen. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja LAPELY/4628/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/4628/2022 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Ruokanen Leena 30.09.2024 14:42

Esittelijä Raasakka Hannu 30.09.2024 14:26

Suomen ympäristökeskus
kirjaamo@syke.fi

Lausuntopyyntönnä 5.9.2024 (SYKE/2024/1653)

Täydentävä ilmoitus muutoksista Ruotsiin suunniteltavan Polargrund -merituulivoima- puiston ja vetyvoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn

Suomen Ympäristökeskus on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta lausuntoa täydentävään ilmoitukseen muutoksista Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Polargrund-merituulivoimapuiston ja vetyvoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä.

Ruotsin ympäristöviranomainen Naturvårdsverket ilmoitti Polargrund-hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn alkamisesta heinäkuussa 2022. Suomen ympäristöministeriö vastasi syyskuussa 2022 Suomen osallistuvan Polargrund-hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus lausui kuulemisasiakirjasta ympäristöministeriölle 21.9.2022.

Polargrund-hankkeessa rakennuttaja Skyborn Renewables tutkii mahdollisuutta perustaa merituulivoimaa ja vedyntuotantoa Ruotsin talousvyöhykkeelle (SEZ) ja Perämeren aluevesille. Hankealue rajautuu Suomen talousvyöhykkeeseen ja sijaitsee noin 50 kilometrin päässä Torniossa ja Kemistä sekä noin 70 kilometrin päässä Oulusta. Hankealue sijaitsee lisäksi 23 kilometrin päässä Perämeren kansallispuistosta ja 24 kilometrin päässä Merikallan Natura 2000 – alueesta. Täydennysilmoitus koskee muutosta hankealueen koossa, joka pienenee noin 20 prosenttia, suunnitellun vedyntuotannon muutoksia sekä merenpohjan tutkimuksiin liittyviä vaikutuksia.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus katsoo, että muutosten johdosta toteutetut ja suunnitellut selvitykset vaikuttavat riittävästi. ELY-keskus kuitenkin muistuttaa, että arvioinnissa tulee ottaa huomioon, että Polargrund-hankkeen välittömään läheisyyteen, sen itäpuolelle on suunnitteilla HALLA-merituulivoimapuisto (Halla Offshore Wind Oy), jossa suunnitteilla on myös vedyntuotantoa. Hankkeen YVA-menettely on vireillä (www.ymparisto.fi/hallamerituulivoimaYVA) ja arviointiselostus tulossa lausuttavaksi syksyn 2024 aikana. HALLA-hankkeen Espoon sopimuksen mukaisesta kansainvälisestä kuulemisesta vastaa Suomen ympäristökeskus (SYKE).

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Sähköinen allekirjoitus on asiakirjan lopussa. Asian on esitellyt ylitarkastaja Pirkko-Liisa Kantola ja ratkaissut yksikön päällikkö Eero Melantie.

Tämä asiakirja KEHA/64749/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/64749/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Kantola Pirkko-Liisa 11.09.2024 14:07

Ratkaisija Melantie Eero 11.09.2024 14:55

Suomen ympäristökeskus SYKE

Lausuntopyynnön diaarinumero: SYKE/2024/1653

Lausunto täydentävään ilmoitukseen muutoksista Ruotsiin suunniteltavan Polargrund -merituulivoimapuiston ja vetyvoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn

Suomen ympäristökeskus on pyytänyt Iin kunnalta lausuntoa Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltuun 70-120 voimalan merituulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiin osallistumisesta. Suunnitellun tuulivoimapuiston kokonaisteho olisi 3000 MW ja vuosituotanto 9-10 TWh. Tämän lisäksi hankkeessa tutkitaan mahdollisen vetytuotannon toteuttamista merialueella.

Hankkeessa esitetty merituulivoima-alue sijoittuu Perämeren alueelle ja rajoittuu mm. Suomen talousvyöhykkeeseen. Alue sijoittuu Iin kunnan merialueiden välittömään läheisyyteen ja mm. noin vajaan 50 km päähän Krunnien saarista. Krunnit ovat Iin merialueella sijaitsevat saaret, joista suurimmat ovat Maakrunnin ja Ulkokrunnin saaret. Kaikki Krunnien saaret ovat luonnonsuojelualuetta 1950-luvulta lähtien erityisesti linnustonsa takia. Ulkokrunnilla sijaitsee myös Ulkokrunnin majakka- ja luotsiyhdyskunta, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö RKY 2009. Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Iin Röytän Natura-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksessa (2023) Krunnien saaristo on nostettu yksittäisenä merkittävänä kohteena merilintujen pesimäalueista. Samassa luonnoksessa esitetään saarilla jatkettavan erittäin laajakautista maihinnousukieltoa. Merituulivoimahankkeen vaikutukset Krunnien saaristoon olisi hyvä selvittää, jotta suojeluarvoja on mahdollista ylläpitää.

Hankkeen läheisyyteen sijoittuu myös Oulun, Iin ja Simon kuntien alueille suunnitteilla oleva Pooki-merituulivoimaosayleiskaavahanke. Pooki-hanke kattaa sisälleen viimeisimmän aluerajauksen mukaan jo suuren osan kaavoitetusta Suurhiekan -tuulivoimaosayleiskaavan alueesta. Alueelle on suunnitteilla 85-185 merituulivoimalaa ja sen kokonaisteho on arviolta korkeintaan 2600 MW. Suurhiekan kaava-alueella on tunnistettu jo silloisessa kaavoitusvaiheessa luonnonsuojelun suhteen tärkeitä arvoja sekä vaikutuksia alueen kalastukseen. Myös Pooki-hankkeessa tutkitaan vetytuotannon lisäämistä merituulivoimala-alueen yhteyteen. Näiden kahden hankkeen suuren koon ja suhteellisen lähekkäisyyden takia Perämerelle tulisi merkittävä ja lähes yhtenäinen tuulivoima-alue, joiden yhteisvaikutukset ympäristöön, alueen kulttuuriin ja maisemaan, merireitteihin ja luontoarvoihin on huomioitava.

Edellä mainittuun perustuen katsomme, että YVA-menettelyyn osallistuminen on tarpeellista.

Tapani Pukinkorva
kunnanarkkitehti
Iin kunta

Helena Illikainen
elinvoimajohaja
Iin kunta

Asia: SYKE/2024/1653

Lausuntopyyntö täydentävään ilmoitukseen muutoksista Ruotsiin suunniteltavan Polargrund -merituulivoimapuiston ja vetyvoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Metsähallituksen lausunto Ruotsiin suunniteltavan Polargrund -merituulivoimapuiston ja vetyvoimalaitoksen YVA-menettelyä täydentävästä ilmoituksesta

Polargrundin tuulivoimapuiston hankealue sijaitsee pohjoisella Perämerellä sekä Ruotsin aluemerellä (Kalixin kunta) että Ruotsin talousvyöhykkeellä ja rajoittuu Suomen talousvyöhykkeeseen. Puisto on suunniteltu rakennettavaksi noin 10 kilometrin päähän lähimmistä saarista (Malören ja Sandskär) ja noin 35 kilometrin päähän mantereesta. Suunniteltu tuotantoalue sijaitsee lähimmillään noin 23 kilometrin etäisyydellä Perämeren kansallispuistosta sen lounaispuolella. Puistoon suunnitellaan enintään 120 tuulivoimalaa, joiden enimmäiskorkeus on 350 metriä. Hankealueen kokonaispinta-ala on noin 341 km² ja sen keskisyvyys on noin 45 metriä. Tuulipuiston on tarkoitus tuottaa ja toimittaa Pohjois-Ruotsiin merkittävä määrä energiaa sähkön ja/tai vedyn muodossa. Tuulipuisto pystyy tuottamaan sähköä noin 10 TWh tai vetyä noin 200 000 tonnia vuodessa.

Nyt meneillään oleva täydentävä kuuleminen koskee vain geofysikaalisia ja geoteknisiä kenttätutkimuksia tuulipuiston alueella, ruoppausmassojen läjitystä sekä vedyn tuotannon ympäristövaikutuksia.

Metsähallitus on tutustunut kuulemisasiakirjaan ja toteaa siitä lausuntonaan seuraavaa:

Metsähallitus huomauttaa, että kuulemisasiakirjan suomennos on kieleltään paikoin huonoa ja terminologiaa on käännetty niin, että tekstin sisältöä on tarkistettava alkuperäisestä ruotsinkielisestä dokumentista asian ymmärtämiseksi. Kuulemisasiakirja sisältää myös virheellisiä ja harhaanjohtavia lajiniimiä (punasimppu).

Kuulemisasiakirjan mukaan geofysikaalisten ja geoteknisten tutkimusten vaikutukset kaloihin, hylkeisiin, kasvillisuuteen ja pohjaeläimistöön kuvataan ja arvioidaan tulevassa ympäristövaikutusten

arvioinnissa. Metsähallituksella ei ole tässä vaiheessa lausuttavaa tutkimusten teknisestä toteutuksesta.

Tuulivoimaloiden perustusten rakentamisessa mahdollisesti syntyvien läjitettävien maamassojen määrä vaihtelee huomattavasti eri perustatekniikoiden välillä ja annetun selvityksen mukaan se voisi olla enimmillään painovoimaperustaisella rakentamisella noin 1,2 miljoonaa m³. Metsähallitus katsoo, että perustusten rakentamisen vaikutusten arviointi voidaan tehdä vasta, kun perustamistapa on päätetty. Muutoin vaikutukset tulisi arvioida suurimman ruoppaus- ja läjitystarpeen mukaisesti.

Kuulemisasiakirjan mukaan pohjayhteisöjen tutkimuksissa löydettiin vain yksi levälaji sekä viisi selkärangatonta pohjaeläinlajia. Läjitämisen arvioidaan aiheuttavan pohjakasvillisuuden ja pohjaeläimistön häviämistä mutta yhteisöjen arvioidaan palautuvan muutamassa vuodessa. Vaikutuksia arvioidaan kuitenkin myöhemmin täydentävässä YVA:ssa. Metsähallitus toteaa, että selvityksessä mainittu pohjaeläinlajisto sekä tutkimukseen käytetty pohjanoudin viittaavat siihen, että pohjaeläinnäytteitä on otettu vain pehmeiltä pohjilta. Metsähallitus katsoo, että tulokset pohjaeläimistöstä eivät kuvaa kovempia pohjanlaatuja, joilla saattaa olla nyt esitetyistä tuloksista poikkeava lajikoostumus. Pohjaeläinnäytteenoton jakautumista ja tulosten edustavuutta suunnitellulla tuotantoalueella tulisi tarkastella ja suhteuttaa eri pohjatyypin esiintymiseen. Tarvittaessa pohjanäytteenottoa tulisi täydentää erilaisella pohjanäytteenotolla sekä ROV-laitteistolla tehtävällä videokuvauksella pintaan kiinnittyvien (epifauna) sekä liikkuvien lajien havaitsemiseksi. ROV-kuvauksella voidaan myös saada lisätietoa pohjakalojen esiintymisestä alueella. Metsähallitus katsoo myös, että pudotusvideoiden (dropvideo) kuvauspaikkojen määrä on liian alhainen, jotta sen perusteella voitaisiin arvioida edustavasti pohjakasvillisuuden esiintymistä ja sen ekologista merkitystä alueella. Metsähallitus katsoo, että merenpohjaan kohdistuvien biologisten ja ekologisten ympäristövaikutusten arviointi on mahdollista vain laadukkaan eri pohjatyypit ja syvyysvyöhykkeet kattavan tiedon perusteella.

Vedyntuotannon vaikutuksia kaloihin, kasvistoon ja eläimistöön tullaan arviomaan tulevassa YVA:ssa eikä Metsähallituksella ole tässä vaiheessa asiassa huomautettavaa.

Metsähallitus kiittää tilaisuudesta saada lausua hankkeen YVA-menettelyä täydentävästä materiaalista. Lausunnon on laatinut maankäytön erityisasiantuntija Ari Laine.

Jansson Henrik
Metsähallitus

Veikkola Johanna
Metsähallitus

LAUSUNTO

30.09.2024

547/03.00.02/2024

Suomen ympäristökeskus

Lausuntopyyntö 08.09.2024, SYKE/2024/1653

Ilmatieteen laitoksen lausunto Ruotsiin suunniteltavan Polargrund -merituulivoimapuiston ja vetyvoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn

Rakennuttaja Skyborn Renewables tutkii mahdollisuutta perustaa merituulivoimaa ja vedyntuotantoa Ruotsin talousvyöhykkeelle (SEZ) ja Perämeren aluevesille. Hankealue rajautuu Suomen talousvyöhykkeeseen ja sijaitsee noin 50 kilometrin päässä Tornioista ja Kemistä sekä noin 70 kilometrin päässä Oulusta. Hankealue sijaitsee lisäksi 23 kilometrin päässä Perämeren kansallispuistosta ja 24 kilometrin päässä Merikallan Natura 2000 – alueesta. Hankealueen koko pienenee noin 20 prosenttia alkuperäisestä suunnitelmasta.

Tuulipuisto koostuisi enintään 120 tuulivoimalasta, joiden kokonaiskorkeus on enintään 350 m. Hankealueen kokonaispinta-ala on noin 341 km², ja sen keskisyvyys on noin 45 metriä.

Suomen ympäristökeskus on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta lausuntoa Ruotsiin suunniteltavan Polargrund -merituulivoimapuiston ja vetyvoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä.

Ilmatieteen laitos on perehtynyt esitykseen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Merentutkimuksen osalta Ilmatieteen laitos pitää merituulivoiman tuotantoon liittyvää YVA ohjelmaa kattava meren hydrografisten vaikutusten kannalta. Vedyn tuotannon osalta Ilmatieteen laitos katsoo, että jäähdytysvesien päästöjen mallinnus olisi ensisijaista, jotta voidaan arvioida vaikutusalueen laajuus. Kokonaisuudessaan Ilmatieteen laitos katsoo että hankekehittäjän tulisi pyrkiä minimoimaan hankkeen vaikutukset merellisiin mittauksiin. Ilmatieteen laitos katsookin, että vaikutukset merellisiin mittauksiin ('tieteellinen perintö') tulisi huomioida YVAssa. Ilmatieteen laitos operoi vapaasti ajelehtivia Argo poijuja Perämerellä (<https://fleetmonitoring.euro-argo.eu/dashboard?Status=Active,Inactive&Basin=BALTIC%20SEA>), josta ne voivat ajautua puiston alueelle ja mahdollisesti vaurioitua törmätessään puiston rakenteisiin. Ilmatieteen laitos ehdottaa, että YVA prosessissa selvitetään myös, miten hankekehittäjä yhdessä muiden toimijoiden kanssa (esim. SMHI) voi välttää tällaiset tilanteet, ja/tai onko hankekehittäjällä mahdollisuutta kompensoida mahdollisesti puuttumaan jääviä mittauksia puiston rakentuaessa.

Aiempaan lausuntoon (547/03.00.02/2024) viitaten, säätutkien osalta Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.

Helsingissä 30.09.2024

Aleksi Nummelin
Rannikko-oseanografian tutkimusprofessori
Merentutkimus
aleksi.nummelin@fmi.fi

Tiina Ylläsjarvi
Meteorologi
Havaintopalvelut
tiina.yllasjarvi@fmi.fi

Muistio

1.10.2024

VN/25109/2024

VN/25109/2024-LVM-2

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto täydentävään ilmoitukseen muutoksista Ruotsiin suunniteltavan Polargrund-merituulivoimapuiston ja vetyvoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn

Suomen ympäristökeskus Syke on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä lausuntoa täydentävään ilmoitukseen muutoksista Ruotsiin suunniteltavan Polargrund-merituulivoimapuiston ja vetyvoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

Ympäristöministeriö vastaanotti heinäkuussa 2022 Ruotsista ilmoituksen hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn käynnistymisestä, ja syyskuussa 2022 YM vastasi Suomen osallistuvan hankkeen YVA-menettelyyn. Hanke kuuluu YK:n Euroopan talouskomission valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnin yleissopimuksen piiriin (Espoon sopimus, SopS 67/1997). Espoon sopimuksen toimivaltainen viranomainen on muuttunut Polargrund-tuulivoimapuiston arviointimenettelyn aikana, ja nykyisin se on Syke. Elokuussa 2024 Ruotsin ympäristöviranomainen ilmoitti muutoksista, jotka koskevat hankealueen kokoa, suunnitellun vedyntuotannon muutoksia ja merenpohjan tutkimuksiin liittyviä vaikutuksia. Hankealue pienenee noin 20 prosenttia. Täydentävä ilmoitus koskee vain hankealueesta alun perin annettujen tietojen muutoksia.

Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että tuulivoima uusiutuvana energialähteenä tuottaa merkittäviä hyötyjä ekologisuuksensa ja edullisuutensa ansiosta. Tuulivoiman käytön lisääminen edistää ilmastovaroitusteisiin ja hiilineutraalisuuteen liittyvien tavoitteiden saavuttamista. Tuulivoima on myös merkittävä teollisuudenala. Tuulivoimarakentamisen ohjauksessa olennaista on viranomaisyhteistyö (mukaan lukien kansainvälinen), jotta alueiden eri käyttötarkoitusten tarpeet sovitetaan yhteen ja tuulivoimarakentamiselle löydetään sille parhaiten soveltuvat alueet. Tärkeää on huomioida eri hankkeiden ja niiden sijaintiratkaisujen vaikutukset kokonaisuutena.

Suunnitellun Polargrundin merituulivoima-alue ja sen välitön edusta on Suomelle tärkeää merenkulun liikennöintialuetta, sillä sen kautta kulkee käytännössä koko pohjoisen Perämeren satamien liikennöinti. Polargrundin merituulivoima-alue toimii myös liikennöintireittinä Suomen ja Ruotsin jäänmurtajille, ja sillä on tärkeä rooli koko Perämeren talvimerenkulun sujuvuuden varmistamisessa. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan näkökulmasta on olennaista, että merituulivoimapuistoja suunniteltaessa otetaan huomioon niiden vaikutukset merenkulkuun, erityisesti talviaikaan. Sujuva ja turvallinen meriliikenne väylillä ja väyliä ulkopuolisilla merialueilla ympäri vuoden on tärkeää, sillä valtaosa Suomen ulkomaankaupan tavaravirroista kulkee meriteitse.

Merituulivoimapuistojen suunnittelussa tulee huomioida väyliä esteetön käyttö ja satamien saavutettavuus. Merituulivoimalat voivat muuttaa liikennöintialueita ja -reittejä, pidentää matka-aikoja sekä

Postiosoite
Postadress
Postal Address

Liikenne- ja viestintäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Eteläesplanadi 4
 Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
 +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.lvm@gov.fi
 lvm.fi

PL 31
 00023 Valtioneuvosto

lisätä alusten päästöjä, kun polttoaineen kulutus kasvaa. Lisäksi on huomioitava jäänmurron ja talviolosuhteiden erityispiirteet, kuten operointitilan pieneneminen, reititysten vaikeutuminen, talvimerenkulun avustustarpeen lisääntyminen, ei-optimaalisten kulkureittien käyttö ja sen vaikutukset matka-aikoihin ja polttoaineen kulutukseen, kulkunopeuden hidastuminen sekä vahingoittumisriskit ja liikennöintihäiriöiden lisääntyminen.

Merenkulun lisäksi talousvyöhykkeelle sijoittuvilla merituulivoimahankkeilla voi olla merkittäviä vaikutuksia lentoliikenteelle ja lennonvarmistukselle. Voimaloiden korkeudella on vaikutusta lentoturvallisuuteen, ja tuulivoimaloiden sijainnilla lentoreitteihin nähden voi olla kustannuksia aiheuttavia vaikutuksia. Lisäksi tuulivoimalat vaikuttavat viestintäverkkojen ja tutkajärjestelmien toimintaan. Merialueella toimivien radiolinkkien toiminta edellyttää täysin esteetöntä aluetta lähettimen ja vastaanottimen välillä. Rannikko- ja merialueiden sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä, minkä vuoksi on tärkeää varmistaa, että matkaviestinpalvelut, tutkat ja radiolinkit toimivat riittävän häiriöttömästi myös merialueilla. Pienilläkin muutoksilla tuulivoimaloiden sijoittelussa voi olla ratkaiseva merkitys alueen radiojärjestelmien toimintaan. Lisäksi merituulivoimahankkeen suunnittelussa tulee pyrkiä minimoimaan vaikutukset merellisten mittausten suorittamiseen.

Muilta osin liikenne- ja viestintäministeriö viittaa liikenne- ja viestintävirasto Traficomin lausuntoon.

osastopäällikkö

Sabina Lindström

erityisasiantuntija

Laura Rantanen

Liitteet

-

Jakelu

Suomen ympäristökeskus (Syke)

Tiedoksi

Väylävirasto
Ilmatieteen laitos
Traficom

VN/25109/2024-LVM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Suomen ympäristökeskus

kirjaamo@syke.fi

Päiväys/Datum

20.09.2024

Dnro/Dnr

TRAFICOM/506214/04.04.05.01/2024

Viite/Referens

Suomen ympäristökeskuksen

lausuntopyyntö dnro SYKE/2024/1653

Polargrund-merituulivoimapuiston suunnitellut muutokset

Suomen ympäristökeskus on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin lausuntoa Ruotsin talousvyöhykkeelle ja aluevesille suunnitellun Polargrund-merituulivoimapuiston muutoksista.

Traficom esittää lausuntonaan seuraavaa:

Suomen näkökulmasta suunnitellun Polargrundin merituulivoima-alue ja sen välitön edusta on tärkeää merenkulun liikennöintialuetta, sillä sen kautta kulkee käytännössä koko pohjoisen Perämeren satamien liikennöinti. Polargrundetin merituulivoima-alue toimii myös keskeisenä liikennöintireittinä Suomen ja Ruotsin jäänmurtajille, ja alueen kautta tapahtuva liikennöinti on osaltaan tärkeässä asemassa varmistamassa koko Perämeren talvimerenkulun sujuvuutta.

Traficom pitää hyvänä, että Polargrundetin suunniteltua merituulivoima-aluetta on pienennetty Suomen ja Ruotsin välisellä talousvyöhykkeen rajalla, mutta katsoo, että hankkeiden kokonaisvaikutusten hallitsemisen kannalta Pohjanlahden Suomen ja Ruotsin talousvyöhykkeen merituulivoimahankkeiden sijoittumisesta suhteessa talousvyöhykkeen ulkorajaan ja toisiin merituulivoima-alueisiin, tulisi sopia keskitetysti maiden välillä. Tämä mahdollistaisi eri alueidenkäyttömuotojen suunnittelun ja yhteensovittamisen kestävästi koko merialueen mittakaavassa sekä yhtenäisen ja tasapuolisen ohjeistuksen eri merituulivoimahankkeiden kesken. Yhtenäinen käytäntö olisi tärkeää myös koko Pohjanlahden merenkululle, sillä maiden talousvyöhykkeen ulkorajoilla kulkee keskeisiä merenkulun liikennöintialueita, joille on suunnitteilla laajoja merituulivoimapuistoja. Merenkulun näkökulmasta olisi tärkeää, että talousvyöhykkeen ulkorajoille jätettäisiin molempien maiden puolelta kolme merimailia tuulivoimarakenteista vapaata merialuetta varmistamaan turvallinen ja sujuva merenkulun liikennöinti.

Täydentävässä kuulemisasiakirjassa todetaan, ettei hankealueella ole väyliä ja merenkulun olevan vähäistä. Kuten edellä todettu, suunnitellulla hankkeella olisi toteutuessaan vaikutuksia Suomen merenkulkuun, Perämeren keskeisimmän liikennöintialueen rajautuessa Polargrund merituulivoima-alueeseen. Lisäksi Polargrund-merituulivoimapuisto sijoittuu Suomen puolella olevan Hailuodon edusta - Oulu 1 kauppamerenkulun väylän edustalle, joka on osoitettu merenkulun käyttöön vesilain mukaisessa menettelyssä lupaviranomaisen määräyksellä. Väylän ulkopään käyttö hankaloituisi, mikäli merituulivoimapuisto rakentuisi väylän eteen.

Muilta osin Traficom viittaa jo aiemmin ympäristöministeriölle antamaansa lausuntoon (pvm. 13.9.2022, dnro TRAFICOM/415452/04.04.05.01/2022) Polargrund-merituulivoimahankkeesta ja sen vaikutuksista merenkululle.

Pentinsaari Pietari
Ylijohtaja

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 20.9.2024. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.

Tiedoksi

Jani Koiranen, Traficom
Mikko Meriläinen, Traficom
Lauri Kuuliala, Väylävirasto
Laura Rantanen, LVM
Carolus Ramsay, Suomen Varustamot ry
Sami Järvenpää, Rajavartiolaitos

Asia: SYKE/2024/1653

Lausuntopyyntö täydentävään ilmoitukseen muutoksista Ruotsiin suunniteltavan Polargrund -merituulivoimapaiston ja vetyvoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Suomen Ympäristökeskus on pyytänyt Varsinais-Suomen ELY-keskukselta lausuntoa täydentävään ilmoitukseen muutoksista Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan Polargrund-merituulivoimapaiston ja vetyvoimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue ei anna lausuntoa asiasta.

Lillunen Anu
Varsinais-Suomen ELY

Koivukari Annukka
Varsinais-Suomen ELY - Ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue

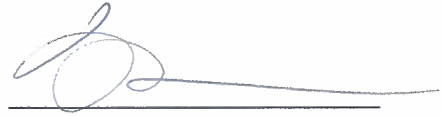
Datum
2024-09-09

Dnr
ÅLR 2024/5968

Avdelning
Social- och miljöavdelningen Miljöbyrån
Tjänstemannabeslut

Finlands miljöcentral, SYKE
Ladugårdsbågen 11
FI-00790 HELSINGFORS

kirjaamo@syke.fi

Beslutande
Vattenbiolog Vävare Susanne

Utlåtande om kompletterande anmälan av ändringar i förfarande för miljökonsekvensbedömning av den planerade havsbaserade vindkraftsparken och vätgaskraftverk Polargrund i Sverige

Ärende

Ärendenummer SYKE 2024/1653.

Finlands miljöcentral ber om Ålands landskapsregerings utlåtande om kompletterande anmälan av ändringar i förfarandet för miljökonsekvensbedömning av den havsbaserade vindkraftsparken och vätgaskraftverket Polargrund i Sverige.

Utlåtandet ska lämnas senast den 2.10.2024.

Beslut

Landskapsregeringen beslutar lämna följande utlåtande:

För Ålands landskapsregerings del finns det inte behov av att lämna synpunkter gällande den kompletterande anmälan av ändringarna i förfarandet för miljökonsekvensbedömning av den havsbaserade vindkraftsparken och vätgaskraftverket Polargrund i Bottenviken, Sverige.

Motivering

Avståndet är så pass långt ifrån Åland att direkta konsekvenser för Ålands kustvatten bedöms som osannolika.

För kännedom

Energisamordnare Ralf Häggblom, ralf.haggblom@regeringen.ax
Teknisk samhällsstrateg Stefan Fransman, stefan.fransman@regeringen.ax